

การพัฒนากระบวนการคำนวณราคากลาง งานก่อสร้างของทางราชการด้วยอิเล็กทรอนิกส์

โดย กองการพัสดุภาครัฐ
กรมบัญชีกลาง

“

การกำหนดราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ ถือเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐเจ้าของโครงการที่ต้องคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง แต่แต่ละครั้งให้ถูกต้องและเป็นไปตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่กำหนดเดิม ยังไม่มีระบบการคำนวณราคากลางด้วยอิเล็กทรอนิกส์ การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างขึ้นกับคณะกรรมการแต่ละคณะที่จะกำหนดรูปแบบการคำนวณกันเอง จึงไม่มีข้อมูลที่ใช้ในการเปรียบเทียบการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างประเภทชนิดขนาดหรือใช้แบบมาตรฐานเดียวกัน พื้นที่ก่อสร้างใกล้เคียงกัน และการก่อสร้างอยู่ในช่วงเวลาเดียวกัน ผลให้การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ดังนั้น กรมบัญชีกลางจึงได้มีแนวคิดในการพัฒนาระบบการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการด้วยอิเล็กทรอนิกส์ขึ้นมา เพื่ออำนวยความสะดวกในการคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ซึ่งเป็นการลดปัญหาความผิดพลาด ตลอดจนสร้างความโปร่งใสให้แก่หน่วยงาน

”

การพัฒนาไปสู่ระบบการทำงานแบบดิจิทัล

การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2555 เห็นชอบให้ใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่ทบทวนและปรับปรุงใหม่ โดยให้ส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐถือปฏิบัติ ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้ (1) แนวทางและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง เป็นส่วนสำคัญที่เกี่ยวข้องกับข้อบังคับ แนวทาง และวิธีปฏิบัติ (2) หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอาคาร (3) หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม (4) หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างงานชลประทาน โดยผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางงานก่อสร้างจะคำนวณเองตามหลักเกณฑ์ข้างต้นและส่งผลให้เจ้าหน้าที่พัสดุนำไปจัดจ้างต่อไป แต่จากการคำนวณราคากลางตามหลักเกณฑ์ข้างต้นมีปัญหาในทางปฏิบัติหลายประเด็นดังนี้

1) ปัญหาการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างไม่ถูกต้อง ผู้ที่มีหน้าที่คำนวณราคากลางงานก่อสร้าง คำนวณไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ หรือกรณีการเลือกใช้ตาราง Factor F ไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางส่งผลให้ราคากลางสูงเกินไป เมื่อนำผลการคำนวณราคากลางไปจัดจ้างทำให้หน่วยงานของรัฐต้องจ้างสูงกว่าความเป็นจริง ทำให้ผู้มีหน้าที่กำหนดราคากลางดังกล่าวถูกสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดชอบและต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ทางราชการกรณีที่ทำให้ทางราชการเสียหาย

2) การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ตามที่หน่วยงานของรัฐแต่ละแห่งแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคากลางงานก่อสร้าง เพื่อคำนวณราคากลางให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2555 นั้น ทำให้คณะกรรมการแต่ละคณะกำหนดรูปแบบการคำนวณกันเอง ไม่มีข้อมูลที่ใช้ในการเปรียบเทียบการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างประเภท ชนิด ขนาด หรือใช้แบบมาตรฐานเดียวกันในพื้นที่ก่อสร้างบริเวณใกล้เคียงกัน และการก่อสร้างอยู่ในช่วงเวลาเดียวกัน ส่งผลให้การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างไม่มีมาตรฐานเดียวกัน

3) ขาดข้อมูลเพื่อนำมาประเมินผลการคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ตามหลักเกณฑ์มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2555 กำหนดให้คณะกรรมการกำหนดราคากลางหรือผู้ที่เกี่ยวข้องแจ้งรายละเอียดการคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ต่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินกรณีราคาของผู้เสนอราคาขายที่หน่วยงานของรัฐเห็นสมควรจ้างแตกต่างจากราคากลางที่คณะกรรมการคำนวณไว้ ตั้งแต่ร้อยละ 15 ขึ้นไป ดังนั้น หากเจ้าหน้าที่พัสดุไม่ได้แจ้งผลการเสนอราคาให้คณะกรรมการทราบ ก็จะไม่มีการประเมินผลการคำนวณราคากลางว่า มีความถูกต้องหรือไม่เพียงใด รวมทั้ง ไม่มีข้อมูลเพื่อใช้ในการประเมินผลว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดมีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร

ดังนั้น กรมบัญชีกลางจึงพัฒนาระบบการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการด้วยอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้ปัญหาข้างต้น โดยเริ่มใช้งานกับส่วนราชการนำร่องจำนวน 4 หน่วยงาน ได้แก่ กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมทางหลวง กรมทางหลวงชนบท และกรมชลประทาน ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่มีภารกิจเกี่ยวกับงานก่อสร้างที่เป็นโครงสร้างหลักของประเทศตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2559 โดยนำราคากลางงานก่อสร้างที่คำนวณด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ไปดำเนินการการจัดซื้อจัดจ้าง

ระบบการคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง

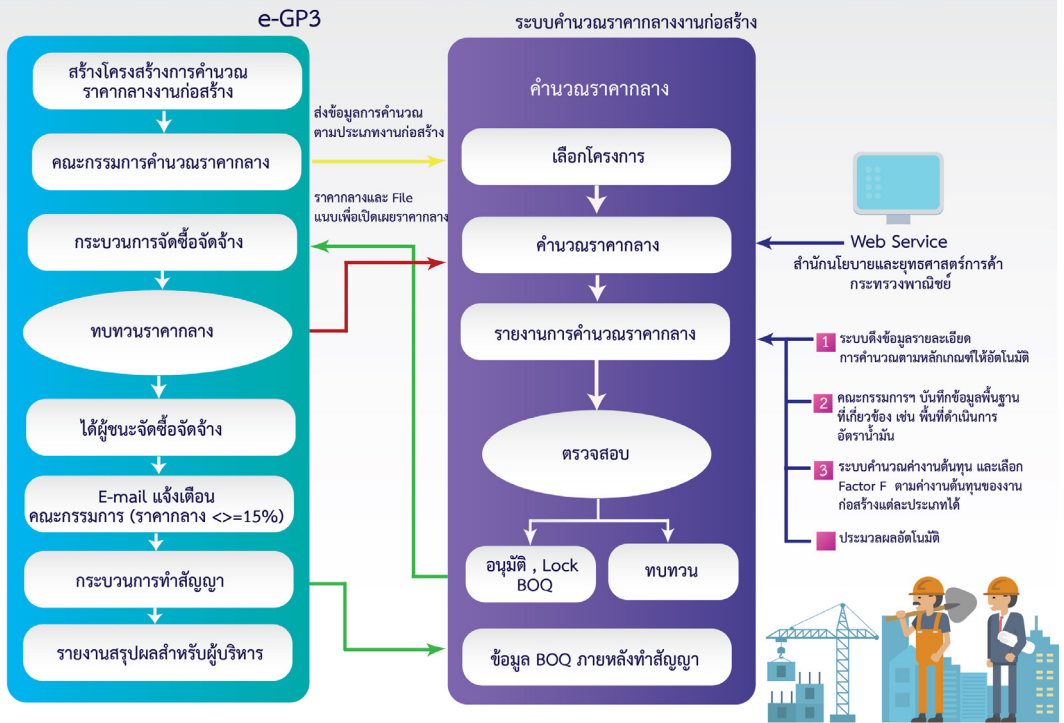
การคำนวณราคากลางมีรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งประกอบด้วยระบบงานต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(1) ระบบการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการอิเล็กทรอนิกส์ และ Factor F เป็นการนำหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรีมาพัฒนาเป็น 3 ระบบย่อย ประกอบด้วย ระบบการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอาคาร ระบบการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม และระบบการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างงานชลประทาน เพื่อนำเข้าไปคำนวณราคากลางในระบบฯ จนได้ราคากลางและรายงานการคำนวณราคากลางตามแบบฟอร์มที่หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางก่อสร้างฯ กำหนด จากนั้นระบบฯ จะส่งราคากลางและแบบรายงานต่าง ๆ ไปยังระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) เพื่อดำเนินการจัดจ้างก่อสร้างต่อไป

(2) ระบบประมวลผลข้อมูลและการจัดทำรายงาน MIS เป็นการนำข้อมูลและรายละเอียดต่าง ๆ มาประมวลผลและจัดทำเป็นรายงานในลักษณะข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหาร ประกอบด้วย รายงานสรุปและรายละเอียดการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของหน่วยงานของรัฐแต่ละโครงการ/งานก่อสร้าง รายงานสรุปราคากลางงานก่อสร้างของแต่ละหน่วยงานของรัฐรายงานเปรียบเทียบวงเงินงบประมาณที่ได้รับ ราคากลาง ราคาที่ชนะการประมูล และราคาตามสัญญาจ้าง โดยสามารถแยกเป็นของแต่ละงาน/โครงการ

(3) ระบบเผยแพร่และให้บริการข้อมูลเกี่ยวกับการจ้างก่อสร้างและราคากลาง เมื่อผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางงานก่อสร้างในระบบฯ จนได้ราคากลางและรายงานการคำนวณราคากลางตามแบบฟอร์มที่หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางก่อสร้างฯ กำหนด จากนั้นระบบฯ จะส่งราคากลางและแบบรายงานต่าง ๆ ไปยังระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) เพื่อดำเนินการประกาศเปิดเผยราคากลาง ระบบการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการด้วยอิเล็กทรอนิกส์

ขั้นตอนการดำเนินงานของระบบคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง

ประโยชน์จากการพัฒนา...

การพัฒนากระบวนการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์เป็นการสร้างความถูกต้องในการคำนวณค่าก่อสร้างซึ่งใกล้เคียงความเป็นจริง ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นราคาอ้างอิง และราคาเริ่มต้นการประมูล ก่อให้เกิดการประหยัดและลดการรั่วไหลของเงินงบประมาณแผ่นดิน รวมถึงสร้างความโปร่งใสให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการ

